

**Universiteit
Leiden**
The Netherlands

Kroniek Sociaal recht (wetgeving; Sneller weer meedoen)

Heerma van Voss, G.J.J.; Heinsius, J.

Citation

Heerma van Voss, G. J. J., & Heinsius, J. (2003). Kroniek Sociaal recht (wetgeving; Sneller weer meedoen). Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/12278>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/12278>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

king tot stukken die wèl het karakter van een procedurehandeling hadden, zal het arrest van het Hof in dit verband niet zonder gevolg zijn. Deze gewoonte zal het OHIM dus moeten gaan aanpassen in de communicatie met aanvragers van een gemeenschapsmerk.

LITERATUUR

- M.M.M. van Eechoud, *Choice of law in copyright and related rights: alternatives to the lex protectionis* (diss. UvA, Amsterdam), Den Haag: Kluwer 2003;
- M. de Zwaan, *Geen beelden geen nieuws. Beeldbeperkingen in oud en nieuw auteursrecht*, Amsterdam: Otto Cramwinkel uitgever 2003;
- R.H. van den Hoogen, A.R. Lodder & M. van der Linden-Smith, *Jurisprudentie Internetrecht*, Deventer: Kluwer 2003;
- R.B. Bakels, 'Van software tot erger: op zoek naar de grenzen van het octrooirecht', *IER* 2003-4, p. 213-221. ✎

citeren en weer mee te doen aan het arbeidsproces. Een ander wijzigingsvoorstel in de WW betreft de zogenaamde referte-eis. Wordt thans voor het recht op uitkering vereist dat de werknemer in de laatste '26 uit 39' heeft gewerkt, dit zullen de laatste '39 uit 52' weken worden. Zie over de plannen met de WW uitvoeriger G.J.J. Heerma van Voss & J. van Slooten, 'Kroniek van het sociaal recht', *NJB* 2003, p. 1608-1610.

Langer meedoen

Een ander beleidsspeerpunt van het huidige kabinet betreft het 'langer meedoen' van werknemers; werknemers dienen langer te gaan werken. Dat blijkt – naast het afschaffen van de vervolgitkering – uit het voornemen tot het invoeren van een bijdrage aan de werkloosheidslasten voor de werkgever wiens werknemer op of na het bereiken van de leeftijd van 57½ jaar werkloos wordt en het invoeren van de sollicitatieplicht voor werknemers van 57½ jaar en ouder (Wet werkgeversbijdrage werkloosheidslasten oudere werknemers, *TK* 2002/03, 28 862, nr. 1-3). De door de werkgever te betalen bijdrage aan de werkloosheidspremie van oudere werknemers staat overigens in de Tweede Kamer ter discussie, omdat gevreesd wordt dat dit vooral leidt tot ontslag op jongere leeftijd.

Sociaal recht

Prof.mr G.J.J. Heerma van Voss, mr.dr.s. J. Heinsius

WET- EN REGELGEVING

Sneller weer meedoen

De economische teruggang en het daarop aansluitende motto van het nieuwe kabinet 'Meedoen, meer werk, minder regels' vestigden weer nadrukkelijker dan de afgelopen jaren de aandacht van de politiek op het sociaal recht. Als gevolg van de economische recessie werden vele werknemers ontslagen en moesten zij een beroep op de Werkloosheidswet (WW). Voor zover het intreden van hun werkloosheid voor 11 augustus 2003 plaats had en zij daarmee een recht op een loongerelateerde WW verwierven, zullen zij na het verstrijken van deze uitkering een zogenaamde vervolgitkering kunnen genieten. Voor zover de werkloosheid op of na 11 augustus 2003 intrad, zal er naar verwachting op de loongerelateerde uitkering geen vervolgitkering meer volgen. Niet omdat de WW dat op die datum bepaalde, maar omdat het kabinet bekend maakte in een persbericht dat de wet in deze zin met terugwerkende kracht zal worden gewijzigd. Doel van de wetswijziging is naast een besparing vooral om via het verkorten van de uitkeringsduur van de WW werkloze werknemers aan te zetten eerder te solli-

Najaarsoverleg en kabinetsvoornemens

De in reorganisaties geïnteresseerde lezer zij overigens nogmaals gewezen op de beleidsvoornemens van het huidige kabinet, die ook hun uitwerkingen op het terrein van de reorganisaties zouden kunnen hebben. *PS Documenta* 13 van 17 september 2003 bevat de beleidshoofddlijnen uit miljoenennota en de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Welke van deze voornemens van het kabinet uiteindelijk het Staatsblad halen, valt overigens nog te bezien, want begin oktober bereikten kabinet en sociale partners in het najaarsoverleg een centraal akkoord. Dit komt neer op een (bijna) bevrozing van de lonen voor twee jaar, waartegenover een verzachting staat van de voorgenomen ingrepen in de sociale zekerheid. Daarvoor moet het akkoord nog wel worden goedgekeurd door de achterban van de vakorganisaties en werkgevers.

De Wet werk en bijstand, de opvolger van de Algemene Bijstandswet, en de invoeringswet hebben op 9 oktober 2003 het Staatsblad gehaald (*Stb.* 375 en 376). De nieuwe wet beoogt mensen sneller aan het werk te krijgen door het verschaffen van meer vrijheid aan gemeenten bij de uitvoering van de wet. Ook gaan de gemeenten de wet zelf financieren, zodat hun belang bij een efficiënte uitvoering aanmerkelijk groter wordt.

Ontslagrecht

De Stichting van de Arbeid bracht een afwijzend advies uit over het rapport van de Adviescommissie Duaal Ontslagstelsel (ADO, ook wel bekend als 'Commissie Rood') inzake het afschaffen van de preventieve ontslagtoets (*NJB* 2003, p. 1579, zie ook de website van de Stichting, www.stvda.nl).

De discussie over de complexiteit van het ontslagrecht zal echter niet stoppen. Hieraan werd nog iets toegevoegd in het geval van ontslag wegens bedrijfseconomische redenen. Opzeggingen worden normaal getoetst door het CWI. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) gaat voor de beoordeling van de aanvraag van WW-uitkeringen gewoonlijk af op het oordeel van het CWI. Werkgevers en werknemers ontwijken de CWI-procedure echter in ongeveer de helft van de gevallen door te kiezen voor ontbinding van de arbeidsovereenkomst door de kantonrechter (art. 7:685 BW). Aangekondigd is nu dat in dergelijke gevallen de zaak alsnog ter toetsing aan het CWI kan worden voorgelegd ten behoeve van de toetsing van ontbindingen op bedrijfseconomische gronden. (Zie uitvoeriger *NJB* 2003, p. 1576.) Zie over dergelijke kwesties ook het in de literatuurlijst genoemde Leidse proefschrift van A.C. Damsteegt.

Actueel is in dit verband de publicatie van het boek *Arbeidsrechtelijke aspecten van reorganisatie* (red.: L.G. Verburg & W.A. Zondag), waarin op verschillende arbeidsrechtelijke aspecten door diverse auteurs wordt ingegaan. Tevens kan worden gewezen op het proefschrift *Harmonisatie van arbeidsvoorwaarden, in het bijzonder na een fusie of overname*, waarop advocaat S.J.H. Jellinghaus in Tilburg promoveerde.

RECHTSPRAAK

Veel aandacht in de media kreeg het bedrijfsongeval, dat enkele schoonmakers in de centrale te Amer het leven kostte. Ons Burgerlijk Wetboek kent in artikel 7:658 BW een bepaling, die tracht werknemers te beschermen tegen dergelijke bedrijfsongevallen. Een werkgever heeft op grond daarvan een zorgverplichting betreffende de veiligheid van zijn werknemer. Ingevolge het eerste lid van artikel 7:658 BW moet hij de plaatsen, werktuigen en gereedschappen waarmee de werknemer zijn werk verricht inrichten en onderhouden en voor de veilige verrichting van de arbeid maatregelen treffen en aanwijzingen geven in die mate als redelijkerwijs nodig is om schade bij zijn werknemer te voorkomen. Dit houdt echter géén risicoaansprakelijkheid in. De werkgever is immers ingevolge het tweede artikellid slechts

aansprakelijk voor de schade die de werknemer bij de uitoefening van zijn werkzaamheden lijdt, als hij niet kan aantonen dat hij aan zijn zorgverplichting heeft voldaan *of* dat de schade in belangrijke mate het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer. In een arrest van de Hoge Raad van 12 september 2003 (*JOL* 2003/430) werd de zorgplicht nader toegespitst. Deze houdt in het geven van aanwijzingen ter voorkoming van schade bij de werknemer. In deze zaak had de werkneemster gezien dat een beker koffie op een bureau was omgevallen en dat de koffie naar beneden was gedropen. Naast het bureau stond een plant op een tafeltje. Zij verzette de plant voor zover haar dit mogelijk was, boog over het tafeltje heen, steunde met haar linkerhand op het bureau en veegde met een doek die zij in haar rechterhand hield, de vies geworden plek schoon. Daarbij verloor zij haar evenwicht en verwondde de wijsvinger van de hand waarmee zij aan het schoonmaken was.

De werkneemster spande vervolgens een procedure tegen haar werkgever aan tot schadevergoeding op grond van artikel 7:658 BW. De werkgeefster wees deze vordering van de hand met als argumenten, dat zij aan haar zorgverplichtingen had voldaan en het ongeval niet te voorkomen zou zijn geweest door het treffen van (specifieke) veiligheidsmaatregelen. Nadat de kantonrechter de vordering had afgewezen, overwoog ook de Rechtbank dat de werkgever geen zorgplicht had geschonden. Dit vonnis werd in cassatie door de Hoge Raad bevestigd. Daarbij herhaalde hij het eerder ingenomen standpunt dat artikel 7:658 BW geen absolute waarborg beoogt te scheppen tegen het gevaar van arbeidsongevallen. Het oordeel van de rechtbank was niet onbegrijpelijk en kon in cassatie niet verder worden getoetst. Het enkele feit dat er geen risico-inventarisatie in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet was opgesteld, brengt nog niet mee dat de zorgplicht van artikel 7:658 BW is geschonden. In de 'uitkomst' van dit arrest valt op, net zoals bij het in dit opzicht vergelijkbare arrest HR 16 mei 2003 (*JAR* 2003/147), dat de Hoge Raad de werknemer de nodige eigen verantwoordelijkheid toekent bij de voorkoming van schade bij de uitoefening van diens werk. Technisch-juridisch beschouwd kan het wetsartikel zo worden uitgelegd, er kan echter verschillend worden gedacht over de vraag of dit tot een bevredigende uitkomst leidt. Indien de aansprakelijkheid van de werkgever zo eng wordt geïnterpreteerd zou dit tot de vraag kunnen leiden of er niet toch moet worden gedacht in de richting van een risicoaansprakelijkheid van de werkgever voor alle bedrijfsongevallen, waarbij de werkgever zich uiteraard tegen dit risico kan verzekeren.

LITERATUUR

Arbeidsovereenkomstenrecht

- J.H. van Even, 'Commissie-Tabaksblat en de statutaire bestuurder: enkele beschouwingen', *Sociaal Recht* 9 2003;
- F.B.J. Grapperhaus, 'De emancipatie van de uitzendovereenkomst', *Sociaal Recht* 7/8 2003;
- C.J. Smitskam, 'Wijziging WAADI: Vergunningplicht arbeidsbemiddeling afgeschaft', *PS Documenta* 11/12 2003;
- C.J. Smitskam, 'Bescherming van klokkenluiders: er wordt aan gewerkt', *PS Documenta* 14 2003;
- D.J.B. de Wolff (hfdred.), *Gelijke behandeling: oordelen en commentaar 2002*, Deventer: Kluwer 2003;
- W.A. Zondag, *Wet Bussemaker/van Dijke. Zeggenschap over arbeidstijden* (Actualiteiten Sociaal recht deel 15), Deventer: Kluwer 2003.

Ontslagrecht

- K.W.M. Bodewes, 'Een ontbindingsvergoeding anders dan in geld?', *ArbeidsRecht* 8/9 2003;
- D.J. Buijs, 'Ontslagvergoeding: de stand van zaken', *Sociaal Recht* 9 2003;
- G.J.J. Rensink, 'Wijziging van Bijlage B van het Ontslagbesluit: meer helderheid voor detachingskrachten', *SMA* 6 2003.

Collectief arbeidsrecht/Medezeggenschapsrecht

- M. Holtzer, *Wet overgang ondernemingen* (Actualiteiten Sociaal Recht deel 14), Deventer: Kluwer 2003;
- R.H. van het Kaar, 'De Europese vennootschap en de medezeggenschap', *Sociaal Recht* 6 2003;
- C.J. Loonstra, "'Elk beding" in art. 12 Wet CAO: over rekkelijken en preciezen', *Sociaal Recht* 5 2003;
- L.G. Verburg, 'De OK, de medezeggenschap en het jaar 2002', *ArbeidsRecht* 6/7 2003;
- L.G. Verburg & W.A. Zondag (red.), *Arbeidsrechtelijke aspecten van reorganisatie*, Deventer: Kluwer 2003;
- E. Verhulp, 'De uitleg van CAO-bepalingen', *Arbeidsrechtelijke Annotaties* 1 2003.

Socialezekerheidsrecht/arbeidsongeschiktheid

- G. Boot, 'Het verzekerenbegrip in de werknemersverzekeringen blijft onduidelijk', *Rechts-hulp* 5 2003;
- P.S. Fluit, 'Een integrale arbeidsongeschiktheidsregeling: WAO en werkgeversaansprakelijkheid', *Sociaal Recht* 6 2003.

Ambtenarenrecht

- F.B. Ronkes Agerbeek, *Zeg ik dat goed? EU-ambtenaren en hun vrijheid van meningsuiting*,

- Den Haag: Boekhandel Jongbloed 2003;
- E. Verhulp (red.), *Inleiding Nederlands ambtenarenrecht*, Den Haag: Bju 2002;
- H.A.A.G. Vermeulen, 'De Centrale Raad van Beroep en de ontwikkeling van het materiële ambtenarenrecht', *Tijdschrift voor Ambtenarenrecht* 7/8 2003;
- C.R. Niessen, 'Flexibilisering van de arbeid voor de topmanagementgroep bij de rijksoverheid', *SMA* 9 2003.

Europees Sociaal recht

- J. Malmberg, T. van Peijpe e.a., *Effective Enforcement of EC Labour Law*, The Hague/London/New York: Kluwer 2003;
- G.J.J. Heerma van Voss, *Regelgeving Europees Sociaal Recht* (reeks Europees Sociaal recht), Den Haag: Sdu Uitgevers 2003;
- J. Heinsius, *Collectief ontslag* (reeks Europees Sociaal recht), Den Haag: Sdu Uitgevers 2003;
- C.J. Vos, 'Sociaal beleid in Europees perspectief', *SMA* 9 2003.

Proefschriften

- Boom Juridische uitgevers 2003;
- G.T. Davies, *Nationality Discrimination in the European Internal Market* (European Monographs 44), Den Haag: Kluwer Law International 2003;
- S.F.H. Jellinghaus, *Harmonisatie van arbeidsvoorwaarden, in het bijzonder na een fusie of overname*, Deventer: Kluwer 2003;
- P. Jonkers, *Diskwalificatie van wetgeving. De totstandkoming en uitvoering van de Wet bevordering evenredige arbeidsdeelname allochtonen*, Amsterdam: Aksant 2003.

Oraties

- K. Boonstra, *Fundamenten voor een sociaal Europa* (oratie Vrije Universiteit 28 maart 2002), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2003;
- A.F.M. Brenninkmeijer & L.C.J. Sprengers, *Arbeidsconflicten bij de overheid* (oraties Universiteit Leiden 2 mei 2003, Publicatiereeks Overheid & Arbeid 17), Den Haag: CAOP 2003;
- S. Klosse, *Moderne sociale zekerheid: efficiency met behoud van fundamentele waarden* (oratie Universiteit Maastricht 4 juli 2003), Den Haag: Sdu uitgevers 2003. ✽